

На основу члана 191. став 1. Устава Републике Србије ("Службени гласник РС", број 98/06) члана 11, члана 23. став 4, члана 24. став 1. и члана 32. став 1. тачка 1. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", број 129/07) Скупштина града Ваљева, на седници одржаној 11.09. 2008. године, донела је

СТАТУТ ГРАДА ВАЉЕВА

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет уређивања

Члан 1.

Овим Статутом, у складу са законом, уређују се права и дужности града Ваљева (у даљем тексту: Град), интереси и потребе Града и његових грађана и начин, услови и облици њиховог остваривања, учешће грађана у питањима локалне самоуправе, облици и инструменти остваривања људских и мањинских права у Граду, број одборника Скупштине града, организација и рад органа и служби, начин учешћа грађана у управљању и одлучивању о пословима из надлежности Града, оснивање и рад месне заједнице и других облика месне самоуправе, као и друга питања од значаја за Град и његове становнике, у садашњости и у будућности.

У обављању својих послова Град ће поштовати основна права сваког појединца и у складу са Уставом и законима обезбеђивати једнака права и промовисати једнаке животне услове свим становницима.

Положај Града

Члан 2.

Град је јединица локалне самоуправе у којој грађани остварују право на локалну самоуправу, непосредно и преко својих слободно изабраних представника.

Грађани који имају бирачко право и пребивалиште на територији Града управљају пословима локалне самоуправе, у складу са Уставом, законом и овим Статутом.

Грађани учествују у остваривању локалне самоуправе путем грађанске иницијативе, збора грађана, референдума, других облика учешћа грађана у обављању послова Града и преко одборника у Скупштини града, у складу са Уставом, законом и овим Статутом.

Територија Града

Члан 3.

Територију Града чине насељена места, односно подручја катастарских општина које улазе у састав Града, у складу са законом.

Својство правног лица

Члан 4.

Град има својство правног лица.

Седиште Града је у Ваљеву.

Град представља и заступа Градоначелник.

Органи Града

Члан 5.

Послове Града врше органи Града: Скупштина града, Градоначелник, Градско веће и Градска управа.

Печат

Члан 6.

Органи Града имају печат округлог облика који садржи грб Републике Србије око којег је исписан текст на српском језику, ћириличним писмом: «Република Србија, Град Ваљево» и назив органа.

Службена употреба језика и писма

Члан 7.

У Граду је у службеној употреби српски језик и ћирилично писмо.

Симболи Града

Члан 8.

Град има своје симболе.

Симболи Града су грб и застава.

Облик и начин употребе грба и заставе утврђују се одлуком Скупштине града.

Садржина одлуке о грбу и застави мора одговарати историјским и стварним чињеницама; њеним одредбама не смеју се вређати општи и државни интереси, национална и верска осећања и јавни морал.

Члан 9.

Грб и застава Града могу се истицати само уз државне симболе.

У службеним просторијама органа Града истичу се само државни симболи и симболи Града.

Празник Града и крсна слава

Члан 10.

Град има свој празник и крсну славу .

Празник Града је 20. март, дан ослобођења Ваљева у Првом српском устанку.

Крсна слава Града је Духовски понедељак.

Награде и друга јавна признања

Члан 11.

Град установљава награде и друга јавна признања и додељује звање почасног грађанина.

Јавне службе Града

Члан 12.

За остваривање својих права и дужности и за задовољавање потреба локалног становништва, Град може оснивати предузећа, установе, организације и јавне службе, у складу са законом и овим Статутом.

Град може уговором, начелима конкуренције и јавности, поверити правном или физичком лицу обављање послова из става 1. овог члана.

Месне заједнице

Члан 13.

Ради задовољавања општих, заједничких и свакодневних потреба становништва у селима се оснивају месне заједнице.

Месне заједнице могу се оснивати у градским насељима (кварт, четврт, рејон и сл.).

Сарадња са другим јединицама локалне самоуправе

Члан 14.

Град сарађује и удружује се са другим јединицама локалне самоуправе ради остваривања заједничких циљева, планова и програма развоја као и других потреба од заједничког интереса, а ради њиховог остваривања може удруживати средства и образовати заједничке органе, предузећа, установе и друге организације и службе у складу са законом, овим Статутом и одлуком Скупштине града.

Град сарађује и удружује се са другим јединицама локалне самоуправе ради остваривања заједничких циљева, планова и програма развоја као и других потреба од заједничког интереса; ради њиховог остваривања може удруживати средства и образовати заједничке органе, предузећа, установе и друге организације и службе у складу са законом, овим Статутом и одлуком Скупштине града.

Град може сарађивати са јединицама локалне самоуправе других држава у оквиру спољне политике Републике Србије, уз поштовање територијалног јединства и правног поретка Републике Србије, у складу са Уставом и законом.

Јавност рада и информисање грађана

Члан 15.

Рад органа Града је јаван.

Јавност рада и информисање грађана од локалног значаја обезбеђује се организовањем јавних расправа у складу са законом, овим Статутом и одлукама органа Града, издавањем билтена, информатора, сарадњом са медијима, презентовањем одлука и других аката јавности и постављањем интернет презентације, и у другим случајевима утврђеним овим Статутом и другим актима органа Града.

Финансирање и имовина Града

Члан 16.

Финансирање Града, као и услови под којима се Град може задуживати, уређују се законом, овим Статутом и одлукама Скупштине града.

Град има имовину којом управљају органи Града у складу са законом, овим Статутом и одлукама Скупштине града.

II НАДЛЕЖНОСТИ ГРАДА

Члан 17.

Град преко својих органа у складу са Уставом и законом:

- 1) доноси програме развоја;
- 2) доноси просторни и урбанистичке планове града;
доноси просторни план и урбанистичке планове Града
- 3) доноси буџет и завршни рачун;
- 4) утврђује стопе изворних прихода Града, као и начин и мерила за одређивање висине локалних такси и накнада;
- 5) уређује и обезбеђује обављање и развој комуналних делатности (пречишћавање и дистрибуција воде, пречишћавање и одвођење атмосферских и отпадних вода, производња и снабдевање паром и топлим водом, линијски градски и приградски превоз путника у друмском саобраћају, одржавање чистоће у Граду и насељима, одржавање депонија, уређивање, одржавање и коришћење пијаца, паркова, зелених, рекреационих и других јавних површина, јавних паркиралишта, јавне расвете, уређивање и одржавање гробаља и сахрањивање и др.), као и организационе, материјалне и друге услове за њихово обављање;
- 6) стара се о одржавању стамбених зграда и безбедности њиховог коришћења и утврђује висину накнаде за одржавање стамбених зграда;
- 7) спроводи поступак исељења бесправно уселиених лица у станове и заједничке просторије у стамбеним зградама;
- 8) доноси програме уређења грађевинског земљишта, уређује и обезбеђује вршење послова уређења и коришћења грађевинског земљишта и утврђује висину накнаде за уређивање и коришћење грађевинског земљишта;
- 9) доноси програме и спроводи пројекте локалног економског развоја и стара се о унапређењу општег оквира за привређивање у Граду;
- 10) уређује и обезбеђује коришћење пословног простора којим управља, утврђује висину накнаде за коришћење пословног простора и врши надзор над коришћењем пословног простора;
- 11) стара се о заштити животне средине, доноси програме коришћења и заштите природних вредности и програме заштите животне средине, односно локалне акционе и санационе планове, у складу са стратешким документима и својим интересима и специфичностима и утврђује посебну накнаду за заштиту и унапређење животне средине;
- 12) уређује и обезбеђује обављање послова који се односе на изградњу, рехабилитацију и реконструкцију, одржавање, заштиту, коришћење, развој и управљање локалним и некатегорисаним путевима, као и улицама у насељу;
- 13) уређује и обезбеђује посебне услове и организацију ауто-такси превоза путника;
- 14) одређује делове обале и воденог простора на којима се могу градити хидрограђевински објекти и постављати пловни објекти;
- 15) оснива робне резерве и утврђује њихов обим и структуру, уз сагласност надлежног министарства, ради задовољавања потреба локалног становништва;

- 16) оснива установе и организације у области основног образовања, културе, примарне здравствене заштите, физичке културе, спорта, дечје заштите и туризма, прати и обезбеђује њихово функционисање;
- 17) оснива установе у области социјалне заштите и прати и обезбеђује њихово функционисање, даје дозволе за почетак рада установа социјалне заштите које оснивају друга правна и физичка лица, утврђује испуњеност услова за пружање услуга социјалне заштите, утврђује нормативе и стандарде за обављање делатности установа чији је оснивач, доноси прописе о правима у социјалној заштити и обавља послове државног старатеља;
- 18) организује вршење послова у вези са заштитом културних добара од значаја за Град, подстиче развој културног и уметничког стваралаштва, обезбеђује средства за финансирање и суфинансирање програма и пројеката у области културе од значаја за Град и ствара услове за рад музеја и библиотека и других установа културе чији је оснивач;
- 19) организује заштиту од елементарних и других већих непогода и заштиту од пожара и ствара услове за њихово отклањање, односно ублажавање њихових последица;
- 20) доноси основе заштите, коришћења и уређења пољопривредног земљишта и стара се о њиховом спровођењу, одређује ерозивна подручја, стара се о коришћењу пашњака и одлучује о привођењу пашњака другој култури;
- 21) уређује и утврђује начин коришћења и управљања изворима, јавним бунарима и чесмама, утврђује водопривредне услове, издаје водопривредне сагласности и водопривредне дозволе за објекте локалног значаја;
- 22) стара се и обезбеђује услове за очување, коришћење и унапређење подручја са природним лековитим својствима;
- 23) подстиче туризам и стара се о његовом развоју на својој територији и утврђује висину боравишне таксе;
- 24) стара се о развоју и унапређењу угоститељства, занатства и трговине, уређује радно време, места на којима се могу обављати одређене делатности и друге услове за њихов рад;
- 25) управља имовином Града и користи средства у државној својини и стара се о њиховом очувању и увећању;
- 26) уређује и организује вршење послова у вези са држањем и заштитом домаћих и егзотичних животиња;
- 27) организује вршење послова правне заштите својих права и интереса;
- 28) оснива јавна предузећа и службе ; образује органе и организације за потребе Града и уређује њихову организацију и рад;
- 29) образује са другим општинама и градовима заједничке органе, предузећа, установе и друге службе, у складу са законом и овим Статутом;
- 30) помаже развој различитих облика самопомоћи и солидарности лицима са посебним потребама као и лицима која су суштински у неједнаком положају са осталим грађанима ; подстиче активности организација инвалида и пружа им помоћ, као и другим социјално-хуманитарним организацијама на својој територији;
- 31) подстиче и помаже развој задругарства;
- 32) организује службу правне помоћи грађанима;
- 33) стара се о остваривању, заштити и унапређењу људских права и индивидуалних и колективних права припадника националних мањина и етничких група;
- 34) одлучује о називу улица и тргова градских четврти, заселака и других делова насељених места на својој територији уз претходну сагласност надлежног министарства;
- 35) стара се о јавном информисању од локалног значаја и обезбеђује услове за јавно информисање на српском језику;
- 36) прописује прекршаје за повреде градских прописа, образује инспекцијске службе и врши инспекцијски надзор над извршењем прописа и других општих аката из надлежности Града;
- 37) уређује организацију и рад мировних већа;
- 38) уређује и обезбеђује употребу имена, грба и других обележја Града;
- 39) обавља и друге послове од непосредног интереса за грађане, у складу са Уставом, законом и овим Статутом.

Повераване послова

Члан 18.

Град може поједине послове из своје надлежности поверити предузећу, месној заједници, предузетнику или организовати јавну службу, у складу са посебном одлуком коју доноси Скупштина града.

Члан 19.

Град, преко својих органа и служби, врши послове које му повери Република Србија.

Град обавља, као поверене послове, поједине послове инспекцијског надзора из области: просвете, здравства, заштите животне средине, рударства, промета робе и услуга, пољопривреде, водопривреде и шумарства и друге инспекцијске послове у складу са законом.

Град, у складу са законом, образује комуналну полицију, обезбеђује и организује вршење послова комуналне полиције.

III ФИНАНСИРАЊЕ НАДЛЕЖНОСТИ ГРАДА

Средства за обављање послова

Члан 20.

За обављање послова из своје надлежности утврђених законом и овим Статутом, Граду припадају изворни и уступљени приходи, трансфери, примања по основу задуживања и други приходи и примања утврђена законом.

Граду припадају средства за обављање поверених послова државне управе.

Самодопринос

Члан 21.

За задовољавање потреба грађана на територији Града или његовом делу, средства се могу прикупљати самодоприносом на основу непосредног изјашњавања грађана, у складу са законом.

Одлуку о увођењу самодоприноса, као изворног јавног прихода, доносе грађани непосредно, тајним гласањем или давањем писане изјаве, у складу са законом.

О облику и начину непосредног изјашњавања грађана одлучује Скупштина града.

Располагање приходима и јавни расходи

Члан 22.

Град самостално располаже приходима који му припадају.

Јавни расходи за које се средства обезбеђују у буџету могу се финансирати непосредно из буџета, преко буџетских фондова и посебних рачуна, у складу са законом.

Фондови

Члан 23.

Град може оснивати фондове за финансирање делатности од значаја за Град, у складу са законом.

Задуживање

Члан 24.

Град се може задуживати, у складу са законом.

Буџет Града

Члан 25.

Град доноси буџет за једну календарску годину у коме се исказују сви његови приходи и расходи, у складу са законом.

У буџету се посебно воде средства пренета из буџета Републике Србије за финансирање поверених послова.

Завршни рачун Града

Члан 26.

По истеку године за коју је буџет донет саставља се завршни рачун о извршењу буџета Града.

Члан 27.

Буџет и завршни рачун о извршењу буџета доступни су јавности.

Извештаји о раду корисника буџета

Члан 28.

Корисници средстава буџета Града дужни су да на захтев органа Града, а најмање једном годишње, најкасније до 30. априла текуће године за претходну годину, поднесу извештај о своме раду, остваривању програма и коришћења средстава буџета Града.

IV ОРГАНИ ГРАДА

Органи Града

Члан 29.

Послове Града врше органи Града у оквиру своје надлежности утврђене законом и овим Статутом.

Органи Града су: Скупштина града, Градоначелник, Градско веће и Градска управа.

Ако законом или другим прописом није утврђено који орган је надлежан за обављање послова из надлежности Града, све послове који се односе на уређивање односа из надлежности Града врши Скупштина града, а послове који су по својој природи извршни, врши Градоначелник.

Ако се према природи посла не може утврдити надлежност у складу са ставом 3. овог члана, надлежна је Скупштина града.

1. Скупштина града

Положај Скупштине града

Члан 30.

Скупштина града је највиши орган Града који врши основне функције локалне власти утврђене Уставом, законом и овим Статутом.

Скупштину града чине одборници које бирају грађани на непосредним изборима тајним гласањем, у складу са законом и овим Статутом.

Скупштина града сматра се конституисаном избором председника Скупштине и постављењем секретара Скупштине.

Број одборника

Члан 31.

Скупштина града има 51 одборника.

Одборници се бирају на 4 године.

Нespoјивост функција

Члан 32.

Одборник не може бити запослени у Градској управи и лице које именује, односно поставља, Скупштина града..

Ако запослени у Градској управи буде изабран за одборника, права и обавезе по основу рада мирују му док траје његов одборнички мандат.

Даном потврђивања одборничког мандата лицима које је именovala, односно поставила Скупштина града, престаје функција на коју су именовани, односно постављени.

Свечана изјава

Члан 33.

Након потврђивања мандата одборник потписује свечану изјаву која гласи:

«Заклињем се да ћу се у раду Скупштине града придржавати Устава, закона и Статута и да ћу часно и непристрасно вршити дужност одборника руководећи се интересима грађана».

Одборник поред свечане изјаве потписује Етички кодекс понашања функционера локалне самоуправе у Србији.

Имунитет одборника

Члан 34.

Одборник има право на заштиту мандата, укључујући и судску заштиту која се остварује сходном применом закона којим се уређује заштита изборног права у изборном поступку.

Надлежност Скупштине града

Члан 35.

Скупштина града у складу са законом:

- 1) доноси статут Града и пословник о раду Скупштине града;
- 2) доноси буџет и завршни рачун Града;
- 3) утврђује стопе изворних прихода Града, као и начин и мерила за одређивање висине локалних такси и накнада;
- 4) доноси програм развоја Града и појединих делатности;
- 5) доноси просторни и урбанистички план Града и уређује коришћење грађевинског земљишта;
- 6) доноси прописе и друге опште акте;
- 7) расписује градски референдум и референдум на делу територије Града, изјашњава се о предлозима садржаним у грађанској иницијативи и утврђује предлог одлуке о самодоприносу;
- 8) оснива службе, јавна предузећа, установе и организације утврђене Статутом града и врши надзор над њиховим радом;
- 9) именује и разрешава управни и надзорни одбор, директоре јавних предузећа, установа, организација и служби чији је оснивач и даје сагласност на њихове статуте, у складу са законом;
- 10) бира и разрешава председника Скупштине града и заменика председника Скупштине града;
- 11) поставља и разрешава секретара Скупштине града;
- 12) бира и разрешава Градоначелника, и на предлог кандидата за Градоначелника бира заменика Градоначелника и чланове Градског већа;
- 13) утврђује градске таксе и друге локалне приходе који Граду припадају по закону;
- 14) утврђује накнаду за уређивање и коришћење грађевинског земљишта;
- 15) доноси акт о јавном задуживању Града, у складу са законом којим се уређује јавни дуг;
- 16) утврђује називе улица, тргова, градских четврти, заселака и других делова насељених места;
- 17) одлучује о средствима у државној својини, у складу са законом;
- 18) разматра извештаје о раду и даје сагласност на општа акта и програме рада јавних предузећа и установа чији је оснивач и корисника буџета;
- 19) утврђује симболе Града;
- 20) доноси акта о удруживању средстава са другим јединицама локалне самоуправе и субјектима ради остваривања заједничких пројеката;
- 21) прописује радно време угоститељских, трговинских и занатских објеката;
- 22) даје мишљење о републичком и регионалном просторном плану;
- 23) даје мишљење о законима којима се уређују питања од интереса за локалну самоуправу;
- 24) даје сагласност на употребу имена, грба и другог обележја Града;
- 25) усваја Етички кодекс понашања функционера локалне самоуправе у Србији.
- 26) обавља и друге послове утврђене законом и овим Статутом.

Кворум и начин одлучивања

Члан 36.

Скупштина града одлучује ако седници присуствује већина од укупног броја одборника. Одлуке се доносе већином гласова присутних одборника, уколико законом или овим Статутом није другачије одређено.

Скупштина града одлучује већином гласова од укупног броја одборника:

- 1) о доношењу статута, буџета и урбанистичких планова;

- 2) о расписивању саветодавног и другог референдума за територију Града;
- 3) о сарадњи и удруживању са другим јединицама локалне самоуправе и одлуци о сарадњи са јединицама локалне самоуправе у другим државама;
- 4) о утврђивању назива улица, тргова, градских четврти, заселака и других делова насељених места;
- 5) о програму развоја Града и појединих делатности;
- 6) о јавном задуживању Града;
- 7) о образовању градских општина;
- 8) и у другим случајевима предвиђеним законом и овим Статутом.

Накнада и друга примања одборника

Члан 37.

Одборник има право на накнаду за учешће у раду Скупштине града и њених радних тела и право на накнаду путних трошкова насталих обављањем одборничке дужности, у складу са одлуком Скупштине града.

Заказивање седнице

Члан 38.

Седницу Скупштине града сазива председник Скупштине града, по потреби, а најмање једном у три месеца. Председник Скупштине града дужан је да седницу закаже на захтев Градоначелника, Градског већа или једне трећине одборника у року од седам дана од дана подношења захтева, тако да дан одржавања седнице буде најкасније у року од 15 дана од дана подношења захтева.

Ако председник Скупштине града не закаже седницу у року из става 2. овог члана, седницу може заказати подносилац захтева, а седницом председава одборник кога одреди подносилац захтева.

Председник Скупштине града може одложити седницу коју је сазвао само у случају када не постоји кворум потребан за рад, а у другим случајевима о одлагању седнице одлучује Скупштина града.

Јавност рада Скупштине

Члан 39.

Седнице Скупштине града су јавне.

За јавност рада Скупштине града одговоран је председник Скупштине града.

Скупштина града може одлучити да седница у целини, или један њен део, не буде јаван из разлога безбедности и других разлога утврђених законом, на предлог председника Скупштине града што се утврђује пре утврђивања дневног реда без претреса.

Начин припреме, вођење и рад седнице и јавност рада седнице Скупштине града уређује се Пословником о раду Скупштине града.

Радна тела Скупштине града

Члан 40.

Скупштина града образује стална и повремена радна тела за разматрање питања из њене надлежности.

Стална радна тела су :

- Комисија за буџет и финансије,
- Комисија за урбанизам, комуналне делатности и заштиту животне средине,
- Комисија за статутарна питања, организацију и нормативна акта Скупштине,
- Комисија за кадровска и административна питања и радне односе,
- Мандатно - имунитетска комисија,
- Комисија за представке и жалбе,
- Комисија за друштвене делатности и образовање,
- Комисија за село и пољопривреду,
- Комисија за привреду,

и друга стална радна тела, образована одлуком Скупштине града.

Радна тела дају мишљења на предлоге прописа које доноси Скупштина града и обављају друге послове из области за коју су образована.

Председник и чланови радног тела

Члан 41.

Председника и чланове радних тела бира и разрешава Скупштина града.

За чланове радних тела, поред одборника, Скупштина града бира и одређени број грађана који не може бити већи од броја одборника у радном телу.

Председник радног тела бира се из реда одборника.

Одборник може бити члан само два радна тела.

Посебном одлуком Скупштине града о образовању радних тела утврђују се назив радних тела, делокруг и начин рада, права и дужности председника и чланова радних тела.

Заштита одборника

Члан 42.

Одборник не може бити позван на кривичну одговорност, притворен или кажњен због изношења мишљења и давања гласа на седници Скупштине града и радних тела.

Права и дужности одборника

Члан 43.

Право је и дужност одборника да учествује у раду Скупштине града и њених радних тела и извршава поверене задатке.

Одборник има право да предлаже Скупштини града расправу о одређеним питањима, подноси предлоге за доношење одлука и других аката, даје амандмане на предлог прописа и учествује у другим активностима Скупштине града.

Право је одборника да буде стално и редовно обавештен о питањима од утицаја на вршење одборничких дужности, да од Градске управе тражи податке који су му потребни за рад, као и стручну помоћ у припремању предлога за Скупштину града.

Одборник има право да поставља питања везана за рад Скупштине града и рад предузећа и установа чији је оснивач Скупштина града и да на њих добије одговор на истој или наредној седници.

Председник Скупштине града

Члан 44.

Скупштина града има председника .

Председник организује рад Скупштине града, сазива и председава њеним седницама, остварује сарадњу са Градоначелником и Градским већем, стара се о одржавању реда на седницама Скупштине града, потписује акта које Скупштина града доноси и обавља друге послове утврђене законом, овим Статутом и пословником о раду.

Председник Скупштине града, на предлог најмање једне трећине одборника, бира се из реда одборника на време од четири године, тајним гласањем, већином гласова од укупног броја одборника.

Одборник може да учествује у предлагању само једног кандидата.

Председник Скупштине града може бити разрешен и пре истека времена за које је изабран, на исти начин на који је биран.

Председник Скупштине града може бити разрешен и у случају подношења оставке, што се само констатује без расправе.

Заменик председника Скупштине града

Члан 45.

Председник Скупштине града има заменика који га замењује у случају његове одсутности и спречености да обавља своју дужност.

Заменик председника Скупштине града бира се и разрешава на исти начин као и председник .

О радноправном статусу председника и заменика председника Скупштине града одлучује Скупштина града посебном одлуком.

Секретар Скупштине града

Члан 46.

Скупштина града има секретара који се стара о обављању стручних послова у вези са сазивањем и одржавањем седница Скупштине града и њених радних тела и руководи административним пословима везаним за њихов рад.

Секретар се поставља на предлог председника Скупштине града на четири године и може бити поново постављен.

За секретара може бити постављено лице са завршеним правним факултетом, положеним стручним испитом за рад у органима управе и радним искуством од најмање три године.

Скупштина града може, на предлог председника Скупштине града, разрешити секретара и пре истека мандата.

Секретар може имати заменика који га замењује у случају његове одсутности.

Заменик секретара поставља се и разрешава на исти начин и под истим условима као и секретар.

О радноправном статусу секретара и заменика секретара одлучује Скупштина града посебном одлуком.

2. Извршни органи Града

Члан 47.

Извршни органи Града су: Градоначелник и Градско веће.

Градоначелник

Избор Градоначелника

Члан 48.

Градоначелника бира Скупштина града из реда одборника, на време од четири године, тајним гласањем, већином гласова од укупног броја одборника.

Градоначелник има заменика који га замењује у случају његове одсутности и спречености да обавља своју дужност.

Председник Скупштине града предлаже кандидата за Градоначелника.

Кандидат за Градоначелника предлаже кандидата за заменика Градоначелника из реда одборника кога бира Скупштина града на исти начин као Градоначелника.

Градоначелнику и заменику Градоначелника избором на ове функције престаје мандат одборника у Скупштини града.

Градоначелник и заменик Градоначелника су на сталном раду у Граду.

Надлежност

Члан 49.

Градоначелник:

- 1) представља и заступа Град;
- 2) предлаже начин решавања питања о којима одлучује Скупштина града;
- 3) наредбодавац је за извршење буџета;
- 4) усмерава и усклађује рад Градске управе;
- 5) доноси појединачне акте за које је овлашћен законом, овим Статутом или одлуком Скупштине града;
- 6) поставља и разрешава помоћнике Градоначелника;
- 7) оснива Градску службу за инспекцију и ревизију коришћења буџетских средстава,
- 8) доноси акта из надлежности Скупштине града у случају ратног стања и елементарних непогода с тим што је дужан да их поднесе на потврду Скупштини града, када она буде у могућности да се састане;
- 9) даје сагласност на опште акте корисника буџета којима се утврђује број и структура запослених;
- 10) врши и друге послове утврђене законом, овим Статутом и другим актима Града.

Поступак разрешења

Члан 50.

Градоначелник може бити разрешен пре истека времена на које је биран, на образложен предлог најмање трећине одборника, на исти начин на који је изабран.

О предлогу за разрешење Градоначелника мора се расправљати и одлучивати у року од 15 дана од дана достављања предлога председнику Скупштине града.

Ако Скупштина града не разреши Градоначелника, одборници који су поднели предлог за разрешење не могу поново предложити разрешење Градоначелника пре истека рока од шест месеци од одбијања претходног предлога.

Престанак мандата заменика Градоначелника и чланова Градског већа

Члан 51.

Разрешењем Градоначелника престаје мандат заменика Градоначелника и Градског већа.

Заменик Градоначелника, односно члан Градског већа, могу бити разрешени пре истека времена на које су бирани, на предлог Градоначелника или најмање једне трећине одборника, на исти начин на који су изабрани.

Истовремено са предлогом за разрешење заменика Градоначелника или члана Градског већа, Градоначелник је дужан да Скупштини града поднесе предлог за избор новог заменика Градоначелника или члана Градског већа која истовремено доноси одлуку о разрешењу и о избору.

Градоначелник, заменик Градоначелника или члан Градског већа, који су разрешени или су поднели оставку, остају на дужности и врше текуће послове до избора новог Градоначелника, заменика Градоначелника или члана Градског већа.

Градско веће

Састав Градског већа и поступак избора

Члан 52.

Градско веће чине Градоначелник, заменик Градоначелника, као и чланови Градског већа које бира Скупштина града, на период од четири године, тајним гласањем, већином од укупног броја одборника.

Кандидате за чланове Градског већа предлаже кандидат за Градоначелника.

Када одлучује о избору Градоначелника, Скупштина града истовремено одлучује о избору заменика Градоначелника и чланова Градског већа.

Градоначелник је председник Градског већа.

Заменик Градоначелника је члан Градског већа по функцији.

Градско веће има девет чланова од којих Скупштина града бира седам, док су Градоначелник и заменик Градоначелника чланови Градског већа по функцији.

Чланови Градског већа које бира Скупштина града не могу бити истовремено и одборници, а могу бити задужени за једно или више подручја из надлежности Града.

Одборнику који буде изабран за члана Градског већа престаје одборнички мандат.

Чланови Градског већа могу бити на сталном раду у Граду.

О радноправном статусу чланова Градског већа одлучује Скупштина града на предлог Градоначелника, посебном одлуком.

Право чланова Градског већа на накнаде за рад и друга примања утврђује се посебном одлуком Скупштине града.

Надлежност

Члан 53.

Градско веће:

- 1) предлаже Статут, буџет и друге одлуке и акте које доноси Скупштина града;
- 2) непосредно извршава и стара се о извршавању одлука и других аката Скупштине града;
- 3) доноси одлуку о привременом финансирању у случају да Скупштина града не донесе буџет пре почетка фискалне године;
- 4) врши надзор над радом Градске управе, поништава или укида акте Градске управе који нису у сагласности са законом, овим Статутом и другим општим актом или одлуком које доноси Скупштина града;
- 5) решава у управном поступку у другом степену о правима и обавезама грађана, предузећа и установа и других организација у управним стварима из надлежности Града;
- 6) стара се о извршавању поверених надлежности из оквира права и дужности Републике;
- 7) поставља и разрешава начелнике Градске управе.

Положај Градоначелника у Градском већу и начин одлучивања Градског већа

Члан 54.

Градоначелник представља Градско веће, сазива и води његове седнице.
Градоначелник је дужан да обустави од примене одлуку Градског већа за коју сматра да није сагласна закону.
Градско веће може да одлучује ако седници присуствује већина од укупног броја његових чланова.
Градско веће одлучује већином гласова присутних чланова, ако законом или овим Статутом за поједина питања није предвиђена друга већина.
Организација, начин рада и одлучивања Градског већа детаљније се уређује његовим пословником, у складу са законом и овим Статутом.
Градоначелник може образовати повремена радна тела за разматрање питања из сопствене надлежности.

Подношење извештаја Скупштини града

Члан 55.

Градоначелник и Градско веће редовно извештавају Скупштину града, по сопственој иницијативи или на њен захтев, о извршавању одлука и других аката Скупштине града.

Престанак мандата извршних органа Града због престанка мандата Скупштине града

Члан 56.

Престанком мандата Скупштине града престаје мандат Градоначелника и Градског већа, с тим да они врше текуће послове из своје надлежности до ступања на дужност новог Градоначелника и Градског већа, односно председника и чланова Привременог органа ако је Скупштини града мандат престао због распуштања .

2.3. Градска управа

Организација Градске управе

Члан 57.

Градска управа организује се у више градских управа за поједине области, за вршење управних послова у оквиру права и дужности Града и одређених стручних послова за потребе Скупштине града, Градоначелника и Градског већа (у даљем тексту: градске управе).

Број, назив и области за које се организују градске управе утврђују се актом о организацији градских управа.

Начела деловања градских управа

Члан 58.

Градске управе поступају према правилима струке, непристрасно и политички неутрално и дужне су да сваком омогуће једнаку правну заштиту у остваривању права, обавеза и правних интереса.

Градске управе дужне су да грађанима омогуће брзо и делотворно остваривање њихових права и правних интереса.

Градске управе дужне су да грађанима дају потребне податке и обавештења и пруже им правну помоћ.

Градске управе су дужне да сарађују са грађанима и да поштују личност и достојанство грађана.

Градске управе дужне су да сарађују са грађанима и да поштују личност и достојанство грађана.

Надлежност

Члан 59.

Градске управе, у областима у којима су образоване :

- 1) припремају нацрте прописа и других аката које доноси Скупштина града, Градоначелник и Градско веће;
- 2) извршавају одлуке и друге акте Скупштине града, Градоначелника и Градског већа;
- 3) решавају у управном поступку у првом степену о правима и дужностима грађана, предузећа, установа и других организација у управним стварима из надлежности Града;
- 4) обављају послове управног надзора над извршавањем прописа и других општих аката Скупштине града;
- 5) извршавају законе и друге прописе чије је извршавање поверено Граду;
- 6) обављају стручне и друге послове које утврди Скупштина града, Градоначелник и Градско веће;

- 7) обавља и друге послове утврђене законом, Статутом, одлукама Скупштине града и другим актима.

Руковођење

Члан 60.

Градским управама руководе начелници градских управа (у даљем тексту: начелник).
За начелника може бити постављено лице које има одговарајући факултет у односу на делокруг градске управе, положен испит за рад у органима државне управе и најмање пет година радног искуства у струци.
Начелника поставља Градско веће, на основу јавног огласа, на пет година.
Начелник има заменика који га замењује у случају његове одсутности или спречености да обавља своју дужност.
Заменик начелника поставља се на исти начин и под истим условима као и начелник.

Одговорност начелника

Члан 61.

Начелник за свој рад и рад градске управе којом руководи одговара Скупштини града, Градском већу и Градоначелнику, у складу са овим Статутом и актом о организацији градских управа.
Градско веће може разрешити начелника, односно заменика начелника на основу образложеног предлога Градоначелника или најмање две трећине чланова Градског већа или најмање трећине одборника Скупштине града.

Вршилац дужности начелника

Члан 62.

Ако по спроведеном јавном огласу или из других разлога не буде постављен начелник градске управе, Градско веће може поставити вршиоца дужности начелника из реда запослених у градској управи на предлог Градоначелника.
Вршилац дужности обавља послове начелника градске управе до његовог постављења, а најдуже 6 месеци.

Уређење градских управа

Члан 63.

Акт о организацији градских управа доноси Скупштина града на предлог Градског већа.
Правилник о унутрашњем уређењу и систематизацији градске управе доноси начелник уз сагласност Градског већа.

Унутрашње организационе јединице

Члан 64.

У градским управама за вршење сродних послова образују се унутрашње организационе јединице.
Руководиоце унутрашњих организационих јединица у градским управама распоређује начелник градске управе.

Овлашћења у вршењу управног надзора

Члан 65.

Градске управе у обављању управног надзора могу :

- 1) наложити решењем извршење мера и радњи у одређеном року;
- 2) изрећи мандатну казну;
- 3) поднети пријаву надлежном органу за учињено кривично дело или привредни преступ и поднети захтев за покретање прекршајног поступка;
- 4) издати привремено наређење, односно забрану;
- 5) обавестити други орган, ако постоје разлози, за предузимање мера за које је тај орган надлежан;
- 6) предузети друге мере на које су овлашћене законом, прописом или општим актом.

Овлашћење и организација за обављање послова из става 1. овог члана ближе се уређују одлуком Скупштине града.

Примена прописа у управном поступку

Члан 66.

У поступку пред градском управом, у коме се решава о правима, обавезама и интересима грађана и правних лица, примењују се прописи о управном поступку.

Сукоб надлежности

Члан 67.

Градско веће решава сукоб надлежности између управа и других предузећа, организација и установа, кад на основу одлуке Скупштине града, одлучују о појединим правима грађана, правних лица или других странака.

Начелник градске управе решава сукоб надлежности између унутрашњих организационих јединица у оквиру градске управе.

Услови за обављање управних послова

Члан 68.

Послове градске управе који се односе на остваривање права, обавеза и интереса грађана и правних лица могу обављати лица која имају прописану школску спрему, положен стручни испит за рад у органима државне управе и одговарајуће радно искуство, у складу са законом и другим прописом.

Изузеће

Члан 69.

О изузећу начелника градске управе решава Градско веће.

О изузећу службеног лица у градској управи решава начелник .

Помоћници Градоначелника

Члан 70.

У градским управама може се поставити највише 5 помоћника Градоначелника, изван унутрашњих организационих јединица, за поједине области (економски развој, урбанизам, примарна здравствена заштита, заштита животне средине, пољопривреда, социјална заштита и др.).

Помоћници Градоначелника покрећу иницијативе, предлажу пројекте и сачињавају мишљења у вези са питањима која су од значаја за развој у областима за које су постављени и врше друге послове утврђене актом о организацији градске управе.

Помоћнике Градоначелника поставља и разрешава Градоначелник из реда лица која имају одговарајући факултет и друго потребно образовање у односу на делокруг послова.

V НЕПОСРЕДНО УЧЕШЋЕ ГРАЂАНА У ОСТВАРИВАЊУ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

Облици непосредног учешћа грађана

Члан 71.

У остваривању локалне самоуправе учествују грађани који имају бирачко право и пребивалиште на територији Града путем грађанске иницијативе, збора грађана и референдума.

Грађанска иницијатива

Члан 72.

Грађани путем грађанске иницијативе предлажу Скупштини града доношење акта којим ће се уредити одређено питање из надлежности Града, промену Статута или других аката и расписивање референдума, у складу са законом и овим Статутом.

О предлогу из става 1. овог члана, Скупштина града дужна је да одржи расправу и достави образложен одговор грађанима у року од 60 дана од дана пријема предлога.

За пуноважно покретање грађанске иницијативе потребан је потпис најмање 5% бирача који су уписани у бирачки списак Града на дан предаје акта грађанске иницијативе.

Збор грађана

Члан 73.

Збор грађана сазива се за део територије Града и то: месну заједницу, део месне заједнице, насеље или део насеља.

Збор грађана расправља и даје предлоге о питањима из надлежности органа Града.

Збор грађана већином гласова присутних усваја захтеве и предлоге и упућује их надлежним органима и службама.

Органи и службе Града дужни су да у року од 60 дана од одржавања збора грађана размотре њихове захтеве и предлоге и о њима заузму став, односно донесу одговарајућу одлуку или меру и о томе обавесте грађане.

Збор грађана може сазвати председник Скупштине града, на основу закључка Скупштине града, или Градоначелник ради разматрања питања од значаја за грађане одређеног насеља за које се збор сазива.

Иницијативу за сазивање збора грађана могу дати:

- сваки грађанин чији предлог подржи најмање 30 грађана,
- овлашћени орган месне заједнице,
- најмање једна трећина одборника,
- Градско веће,
- удружење грађана.

Јавност сазивања збора грађана

Члан 74.

О сазваном збору грађани бивају обавештени преко средстава јавног информисања, истицањем акта о сазивању збора на огласној табли или на други уобичајени начин.

Збором грађана председава сазивач или лице које он писаним путем овласти.

Члан 75.

Збор грађана расправља и даје предлоге о питањима из надлежности органа Града.

Сазивање збора

Члан 76.

Збор грађана сазива се за насељено место или део насељеног места који може бити: заселак, улица, део градског насеља, подручје месне заједнице или другог облика месне самоуправе.

Збор грађана сазива Градоначелник, председник Скупштине града, овлашћени представник месне заједнице или другог облика месне самоуправе, најмање 50 грађана са пребивалиштем на подручју за које се збор сазива и најмање једна четвртина одборника, најмање осам дана пре дана одржавања.

Градска управа обавезна је да пружи помоћ сазивачу у сазивању и припремању одржавања збора грађана.

Предлог за сазивање збора може упутити орган Града надлежан за одлучивање о питању које се разматра на збору.

О сазваном збору грађани бивају обавештени истицањем акта о сазивању збора на огласној табли, преко средстава информисања или на други уобичајени начин.

Сазивач је обавезан да обавести градску управу о одржавању збора.

Рад збора и утврђивање ставова збора

Члан 77.

Збором грађана председава сазивач или лице које он овласти.

Збор грађана разматра предлоге и заузима ставове о њима ако му присуствује најмање 5% бирача према последњем званично објављеном решењу о закључењу бирачког списка за избор одборника Скупштине града, а не мање од 30 бирача са подручја за које је збор сазван.

Право учешћа у разматрању питања, покретању иницијатива и предлагању појединих решења имају сви пунолетни грађани Града.

Право одлучивања на збору грађана имају грађани чије је пребивалиште или имовина на подручју за које је збор сазван.

Одлуке на збору грађана доносе се већином присутних грађана са правом одлучивања.

Градска управа дужна је да пружи стручну помоћ грађанима приликом формулисања предлога, односно захтева збора грађана, а пре њиховог упућивања надлежним органима Града.

Начин рада и начин утврђивања ставова збора уређују се одлуком Скупштине града.

Поступање надлежног органа Града по одржаном збору

Члан 78.

Органи Града дужни су да у року од 60 дана од одржавања збора грађана размотре њихове захтеве и предлоге и о њима заузму став, односно донесу одговарајућу одлуку или меру и о томе обавесте грађане.

Референдум

Члан 79.

Путем референдума грађани одлучују:

- о статусним променама (спајање, припајање, подела и издвајања дела Града),
- о увођењу самодоприноса,
- о другим питањима из надлежности Града када Скупштина града о томе одлучи.

Члан 80.

Референдум о питању из своје надлежности Скупштина града дужна је да распише на предлог који поднесе најмање 10 % бирача од укупног бирачког тела Града на начин утврђен законом и овим Статутом.

Референдум из члана 79. Скупштина града може да распише на предлог који поднесе најмање 17 одборника или Градско веће, на начин утврђен законом и овим Статутом.

Одлуком о расписивању референдума одређује се рок за спровођење референдума који не може бити краћи од 15 ни дужи од 90 дана од дана расписивања референдума.

Одлука путем референдума донета је ако се за њу изјаснила већина грађана која је гласала, под условом да је гласало више од половине укупног броја бирача.

Одлука донета на референдуму обавезна је, а Скупштина града не може је ставити ван снаге, нити изменама и допунама мењати њену суштину у наредном периоду од годину дана од дана доношења одлуке.

Референдум на делу територије Града

Члан 81.

Референдум се може расписати за део територије Града, одлуком Скупштине града на предлог:

- најмање трећине одборника,
- Градског већа,
- најмање 20% бирача са територије за коју се расписује референдум.

Јавна анкета

Члан 82.

Органи Града могу консултовати грађане о питањима из своје надлежности. Консултације из става 1. овог члана врше се путем јавне анкете.

Јавна расправа

Члан 83.

Органи Града дужни су да одрже најмање једну јавну расправу:

- 1) у току поступка усвајања одлуке о буџету Града;
- 2) у току поступка усвајања стратешких и акционих планова развоја;
- 3) и у другим случајевима предвиђеним законом, Статутом и одлукама Скупштине града.

Организовање јавне расправе

Члан 84.

Јавна расправа, у смислу овог Статута, подразумева отворени састанак представника надлежних органа Града, односно јавних служби, са заинтересованим грађанима и представницима удружења грађана и средствима јавног обавештавања.

Надлежни орган Града дужан је да грађанима из свих делова Града омогући учешће у јавним расправама.

Надлежни орган Града организује јавну расправу у случајевима предвиђеним овим Статутом и одлукама Скупштине града, на сопствену иницијативу као и на иницијативу органа Града.

Надлежни орган Града позива одговарајуће представнике органа Града и јавних служби чији је оснивач Град да учествују у јавној расправи.

О току јавне расправе сачињава се белешка која се доставља свим органима Града.

Надлежни орган Града уређује начин обавештавања јавности о одржавању јавне расправе, као и начин на који ће се обезбедити увид јавности у садржај бележака о одржаним јавним расправама.

Други начини информисања грађана

Члан 85.

Скупштина града може преко средстава јавног информисања и на други погодан начин информисати и консултовати грађане о питањима из своје надлежности, тако што ће грађани моћи да у одређеном року стављају примедбе, предлоге и мишљења.

Органи Града су дужни да грађанима омогуће подношење петиције и да на исте дају одговор.

Саветодавна тела грађана

Члан 86.

Скупштина града може образовати саветодавна тела грађана која се баве важним питањима осетљивих група (деца и омладина, жене, стара лица, сиромашна лица, избеглице, лица са инвалидитетом, националне мањине и др.).

Члан 87.

Ради остваривања непосредног учешћа грађана и консултовања путем јавне расправе, органи Града ће остваривати сарадњу са месним заједницама и удружењима грађана.

Притужбе грађана

Члан 88.

Органи и службе Града дужни су да обавештавају јавност о свом раду преко средстава јавног информисања и на други прикладан начин.

Органи и службе Града дужни су да грађанима, у остваривању њихових права и обавеза, дају потребне податке, објашњења и обавештења.

Органи и службе Града дужни су да свима омогуће подношење притужби на свој рад и на неправилан однос запослених.

На поднете притужбе органи и службе Града дужни су да одговоре у року од 30 дана, ако подносилац притужбе захтева одговор.

Мировна већа

Члан 89.

На територији Града, у месним заједницама, за решавање међусобних спорова грађана о правима са којима слободно располажу могу се образовати мировна већа, уколико то није у надлежности другог органа.

Скупштина града посебном ће одлуком уредити питања, поступак, организацију и начин рада мировних већа.

VI МЕСНА САМОУПРАВА

Оснивање месних заједница

Члан 90.

Ради задовољавања потреба и интереса локалног становништва у селима се оснивају месне заједнице.

Месне заједнице могу се основати и у градским насељима (кварт, четврт, рејон и сл.).

Месна заједница може се основати и за више села.

Скупштина града одлучује већином од укупног броја одборника, уз претходно прибављено мишљење грађана, о образовању, подручју за које се образују и укидању месних заједница и других облика месне самоуправе.

Приликом утврђивања подручја месне заједнице морају се имати у виду специфичности појединих подручја (градска, приградска и сеоска подручја, величина подручја, разуђеност, повезаност одређеним заједничким интересима и потребе).

Акти месне заједнице

Члан 91.

Актура месне заједнице, у складу са овим Статутом и актом о оснивању, утврђују се послови које врше органи, утврђује се и поступак избора, организација и рад органа, начин одлучивања и друга питања од значаја за рад месне заједнице.

Правни статус месне заједнице

Члан 92.

Месна заједница има својство правог лица у оквиру права и дужности утврђених овим Статутом и одлуком о оснивању.

Поверавање послова из надлежности Града

Члан 93.

Одлуком Скупштине града може се свим или појединим месним заједницама поверити вршење одређених послова из надлежности Града, уз обезбеђивање за то потребних средстава.

За обављање одређених послова из надлежности градске управе, посебно у вези са остваривањем права грађана, може се организовати рад градске управе у месним заједницама.

Послове из става 2. овог члана, начин и место њиховог вршења одређује Градоначелник на предлог начелника градске управе.

Финансирање месне заједнице и финансијски план

Члан 94.

Средства за рад месне заједнице обезбеђују се из:

- 1) средстава утврђених одлуком о буџету Града укључујући и припадајући самодопринос,
- 2) донација,
- 3) прихода које месна заједница, односно други облик месне саоуправе оствари својим активностима,
- 4) других средстава у складу са законом.

Месна заједница доноси финансијски план за сваку годину на који даје сагласност Градоначелник. Уз финансијски план месна заједница доставља и програм рада.

VII ОДНОСИ ОРГАНА РЕПУБЛИКЕ И ОРГАНА ГРАДА

Члан 95.

Органи Града и органи Републике, ради остваривања својих права и дужности, међусобно сарађују, у складу с Уставом, законом и другим прописом.

Органи Републике врше надзор над законитошћу рада и аката органа Града, у складу са Уставом и законом.

Надлежни орган Града дужан је да органу Републике, који врши надзор над законитошћу рада и аката Града, благовремено достави тражене податке, списе и исправе.

За достављање тражених података, списа и исправа одговоран је:

- секретар Скупштине града, ако се надзор врши над радом и актима Скупштине града,
- Градоначелник, ако се надзор врши над радом и актима извршних органа,
- начелник градске управе, ако се надзор врши над радом и актима градске управе.

Члан 96.

Органи и службе Града у вршењу својих надлежности:

- 1) дају органима Републике иницијативе за уређивање односа од значаја за локалну самоуправу и за предузимање мера од значаја за решавање питања из оквира права и дужности Града;
- 2) подносе представке и дају предлоге у погледу поступања органа Републике;
- 3) траже мишљење од надлежног органа Републике у вези са применом закона и других прописа који су од непосредног утицаја на развој и остваривање локалне самоуправе и за рад органа Града;

- 4) учествују, самостално или преко својих асоцијација, у припреми закона и других прописа чија је садржина од посебног значаја за остваривање и развој локалне самоуправе.

VIII САРАДЊА И УДРУЖИВАЊЕ

Члан 97.

Органи Града и службе, као и предузећа, установе и друге организације чији је оснивач Град, сарађују и удружују се са другим јединицама локалне самоуправе и њеним органима и службама у областима од заједничког интереса; ради њиховог остваривања могу удруживати средства и образовати заједничке органе, предузећа, установе и друге организације и установе, у складу са законом и овим Статутом.

Град може сарађивати у областима од заједничког интереса са одговарајућим територијалним заједницама и јединицама локалне самоуправе у другим државама у оквиру спољне политике Републике Србије, уз поштовање територијалног јединства и правног поретка Републике Србије, у складу с Уставом и законом.

Град може бити оснивач асоцијације или приступити асоцијацији градова и општина ради заступања интереса чланова асоцијације пред државним органима, а посебно у поступку доношења закона и других аката од значаја за заштиту, унапређење и финансирање локалне самоуправе, као и других прописа од значаја за остваривање послова јединице локалне самоуправе.

Органи Града могу сарађивати са невладиним, хуманитарним и другим организацијама у интересу грађана свог подручја.

IX НАЗИВИ ДЕЛОВА НАСЕЉЕНИХ МЕСТА У ГРАДУ

Члан 98.

Град одлучује о називима улица, тргова, градских четврти, заселака и других делова насељених места на својој територији посебном одлуком, уз претходну сагласност министарства надлежног за послове локалне самоуправе.

X ПРИЗНАЊА И НАГРАДЕ

Члан 99.

Град установљава награде и друга јавна признања организацијама и појединцима за значајна остварења у науци, култури, уметности, привреди и другим областима.

Град може додељивати звање почасног грађанина.

Награде, јавна признања и звање почасног грађанина додељују се поводом празника Града.

Врсте награда, других јавних признања и звања почасног грађанина, услови и начин њиховог додељивања утврђују се одлуком Скупштине града.

XI ЗАШТИТА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

Покретање поступка за оцену уставности и законитости

Члан 100.

Градоначелник може покренути поступак за оцену уставности или законитости закона или другог општег акта Републике Србије којим се повређује право на локалну самоуправу, по сопственој иницијативи или на иницијативу других органа Града.

Право жалбе Уставном суду

Члан 101.

Градоначелник има право жалбе Уставном суду ако се појединачним актом или радњом државног органа или органа Града онемогућава вршење надлежности Града, по сопственој иницијативи или на иницијативу других органа Града.

Заштитник грађана

Члан 102.

У Граду се установљава заштитник грађана који је овлашћен да контролише поштовање права грађана, утврђује повреде учињене актима, радњама или нечињењем градске управе и јавних служби, ако се ради о повреди прописа и општих аката Града.

Заштитник грађана, о појавама незаконитог и неправилног рада којима се повређују права и интереси грађана, упозорава градску управу и јавне службе, упућује им препоруке и критике и о томе обавештава Скупштину града.

Градска управа и јавне службе дужне су да заштитнику грађана, на његов захтев, дају податке и информације од значаја за вршење његових овлашћења.

Заштитника грађана поставља Скупштина града, из реда угледних правника.

Надлежност и овлашћења, начин поступања, избор и престанак дужности заштитника грађана уређује се посебном одлуком Скупштине града.

XII АКТИ ГРАДА И ЊЕГОВИХ ОРГАНА

Акти Града

Члан 103.

У оквиру Уставом и законом утврђених права, Град самостално доноси прописе којима уређује питања из своје изворне надлежности, на основу овог Статута.

У повереним пословима Град доноси прописе и акте на основу овлашћења датог законом и у оквиру тог овлашћења.

Хијерархија аката Града

Члан 104.

Прописе, друге опште и појединачне акте из надлежности Града доноси Скупштина града.

Одлуке и појединачне акте, за које је овлашћено законом, доноси Градско веће.

Појединачне акте, за које је овлашћен законом, овим Статутом и одлукама Скупштине града, доноси Градоначелник.

Члан 105.

Одлуке и други општи акти Скупштине града морају бити сагласни са Уставом, законом и овим Статутом.

Акти Градоначелника, Градског већа и градске управе морају бити сагласни са Уставом, законом, овим Статутом, одлукама и општим актима Скупштине града.

Члан 106.

Градско веће, градска управа, сваки одборник Скупштине града, као и 1% бирача могу дати иницијативу за доношење прописа и општих аката из надлежности Скупштине града.

Градско веће утврђује предлог аката које доноси Скупштина града.

Објављивање и ступање на снагу општих аката

Члан 107.

Општи акти органа Града објављују се у «Службеном гласнику града Ваљева» ако законом није другачије прописано.

Акти из става 1. овог члана ступају на снагу осмог дана од дана објављивања, осим ако доносилац у поступку доношења не утврди да постоје оправдани разлози да исти ступи на снагу и раније, а најраније даном објављивања у "Службеном гласнику града Ваљева".

Остали акти Града објављују се у «Службеном гласнику града Ваљева» када је то тим актима прописано.

XIII ТУМАЧЕЊЕ, ДОНОШЕЊЕ И ПРОМЕНА СТАТУТА

Аутентично тумачење овог Статута

Члан 108.

Аутентично тумачење овог Статута даје Скупштина града на предлог надлежног радног тела.

Поступак за доношење и промену Статута

Члан 109.

Предлог за доношење или промену Статута може поднети најмање 5% бирача Града или трећина од укупног броја одборника или Градско веће.

Предлог из става 1. подноси се у писменом облику са образложењем.

О предлогу Скупштина града одлучује већином гласова од укупног броја одборника.

Када Скупштина града одлучи да се приступи доношењу или промени Статута, истом одлуком одређује начин и поступак доношења, односно промене Статута и именује комисију за израду нацрта акта о доношењу или промени Статута.

Скупштина града усваја акт о доношењу или промени Статута већином гласова од укупног броја одборника.

Члан 110.

Изузетно, када се доношење или промена Статута врши ради усаглашавања са законом, предлог Статута утврђује Градско веће.

XIV ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Усклађивање прописа са овим Статутом

Члан 111.

Одлуке и други општи акти органа Општине и Општинске управе Ваљево остају на снази, уколико нису у супротности са законом и овим Статутом.

Престанак важења предходног Статута

Члан 112.

Даном ступања на снагу овог Статута престаје да важи Статут општине Ваљево ("Службени гласник општине Ваљево", број 3/02).

Ступање на снагу

Члан 113.

Овај Статут ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику града Ваљева".

СКУПШТИНА ГРАДА ВАЉЕВА

Број: 110-3/08-01/1

**ПРЕДСЕДНИК
СКУПШТИНЕ ГРАДА
Горан Лучић, с.р.**